

ZBOROVANJA

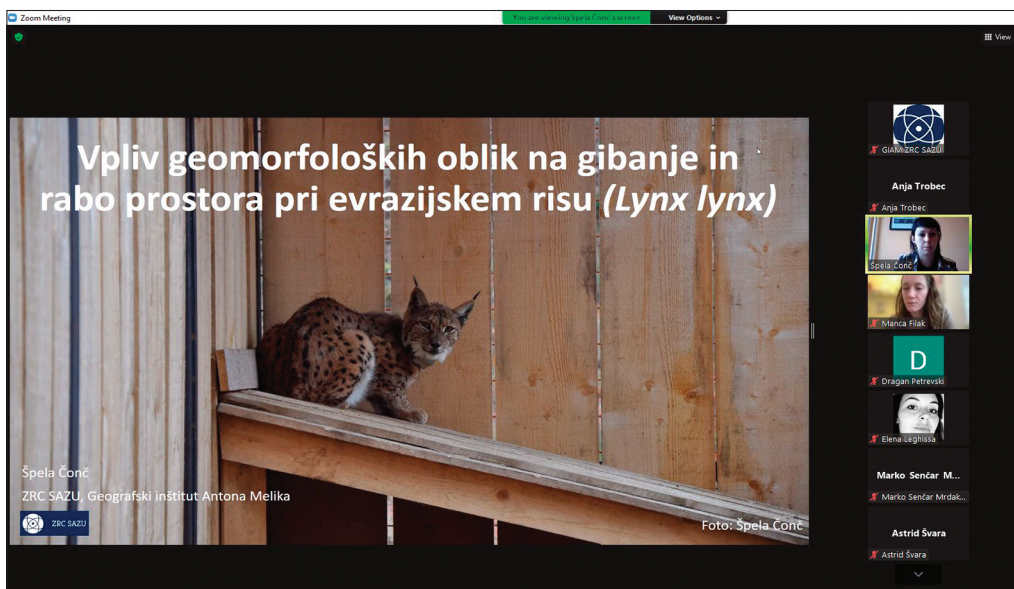
9. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti (Znanost in okolje) Spletni dogodek, 11.–12. 11. 2021

Simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti je tradicionalno srečanje, ki je nastalo z namenom, da se mladi raziskovalci in raziskovalke osebno spoznajo in predstavimo svoje raziskovalno delo. V letošnjem organizacijskem odboru simpozija, ki smo ga sestavljali mladi raziskovalci in predstavnik Podiplomske šole ZRC SAZU, smo se kljub pandemiji odločili za organizacijo že 9. simpozija. Sprva je bilo načrtovano, da bo simpozij potekal v Dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU na Gosposki ulici 16, vendar se je v zadnjem trenutku, zaradi poslabšanja epidemiološke slike, preselil na splet in potekal preko spletne platforme Zoom.

Glavna tema letošnjega simpozija je bila *Znanost in okolje*. S temo smo uredniki odprli razpravo o vplivu človeka tako na družbeno kot tudi naravno okolje. Od marca 2020 dalje pandemija konkretno vpliva na naše okolje, znanost pa ima pri odzivanjih na novonastale spremembe pomembno vlogo, saj le tako lahko ponudi odgovore na številna vprašanja in pomaga pri njihovem reševanju. Mlade raziskovalce in raziskovalke ZRC SAZU ter študente in študentke Podiplomske šole ZRC SAZU smo spodbudili k predstavitvam razmišljanja in raziskav s poudarkom na sodobnih spremembah v naravnem, družbenem in digitalnem okolju.

Prvi dan simpozija je udeležence v uvodnem pozdravu nagovoril Oto Luthar, direktor ZRC SAZU. Sledila je okrogla miza z naslovom Interdisciplinarnost v znanosti, ki jo je vodila Nina Caf. Sodelujoči Ajda Pretnar Žagar (FRI, UL), Jure Tičar (GIAM, ZRC SAZU) in Elena Leghissa (IZA, ZRC SAZU) so naslovili pomembno tematiko mreženja in sodelovanja med raziskovalci iz različnih ved, ki omogoča razumevanje sveta s širše perspektive.

Prvi sklop, ki ga je vodila Manca Filak, je zajemal predstavitev treh prispevkov. Špela Čonč je predstavila načine spremljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) ter vpliv geomorfoloških oblik na njihovo gibanje

Slika 1: Predstavitev Vpliv geomorfoloških oblik na gibanje in rabo prostora pri evrazijskem risu (*Lynx lynx*) (predstavila Špela Čonč).

in rabo prostora (slika 1), Erik Logar je prikazal, kako na sistematičen in transparenten način opisati iskanje, pregled in analizo interdisciplinarne literature s področja raziskav znamenja območij (slika 2), Nina Caf pa je predstavila, kakšni so dolgoročni vplivi človeka na naravno okolje in pomembnost razumevanja le-teh. Po odmoru za kosilo je drugi sklop vodila Špela Čonč. Marko Senčar Mrdaković je izpostavil razdvojenost lokalnega prebivalstva in drugih akterjev na področju smučarskega turizma ter

O raziskavi

- Raziskava v sklopu doktorskega študija geografija -> 2018-2022
- **Teritorialne blagovne znamke:** kako te znamke delujejo?
- **Institucija-> območje -> skupina ponudnikov (istovrstni/raznovrstni) -> povezovanje v skupno ponudbo in trženje -> sodelovanje & ukrepi za razvoj kakovosti (ocenjevanje, certificiranje)**
- **Cilj: tržno uspešna in konkurenčna ponudba območja**
- **mehanizmi razvoja območij -> pristop k razvoju (slovenskega) podeželja**

Slika 2: Predstavitev Analiza strokovne literature o interdisciplinarnih raziskavah znamenja območij kot raziskovalni izziv v slovenski geografiji (predstavil Erik Logar).

Smučarski razvoj doline

- Gradnja manjših vlečnic v šestdesetih letih
- 1964/1965 ustanovitev Pitztalske razvojne družbe; 1966 smučišče Hochzeiger, 1971 smučišče Riffelsee
- Skupnostno delovanje, participacija, komunikacija v skupnosti, med občanami

St. Leonhard im Pitztal, 6.12.2010 (Marko Senčar Mrdaković)

Slika 3: Predstavitev Komu pripada gorovje? Razvoj smučarskega turizma na Pitztalskem ledeniku (predstavil Marko Senčar Mrdaković).

ekološke prihodnosti na območju Pitztalskega ledenika (slika 3), Natalija Špur je povzela rezultate vpliva čustveno-motivacijskih, družbeno-ekonomskih in spoznavnih dejavnikov na ohranjanje ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000, Anja Trobec pa je spregovorila o iskanju priložnosti za medsebojno sodelovanje in glajenju konfliktov med različnimi deležniki, načini in nameni rabe prostora na primeru zavarovanih območij (slika 4).

Drugi dan simpozija se je začel z okroglo mizo z naslovom Izzivi raziskovalcev po končanem doktorskem študiju, vodil jo je Erik Logar. Sodelujoči uveljavljeni raziskovalci Katja Kobolt (IKŠŠ, ZRC SAZU), Matej Lipar (GIAM, ZRC SAZU) in Simon Malmenvall (KI, FPPV in TF, UL) so spregovorili o različnih možnostih in priložnostih za uspešno nadaljevanje raziskovalnega dela po končanem doktoratu, ki jih lahko izkoristimo že tekom doktorskega študija ali po uspešno pridobljenem nazivu doktor znanosti (na primer štipendija Marie Skłodowska-Curie, prijavljanje projektov, študij ali projektno delo v tujini). Sledil je prvi sklop predstavitev prispevkov, ki ga je vodil Dragan Petrevski. Anja Cizel je predstavila pomen digitalnih tehnologij in arhivov pri analizah plesnega gibanja, Anja Iskra je naslovlila pomen uporabe in dostopa do digitalnih podatkov v kontekstu epidemije koronavirusa tako za splošno družbo kot tudi za potrebe preučevanja stenskega slikarstva, Lucija Mandić pa je izpostavila, kakšen je vpliv digitalizacije literature na literarnovedne pristope. Po odmoru za kosilo je sledil še zadnji sklop štirih predstavitev, ki ga je vodil Marko Senčar Mrdaković. Tina Bratuša je predstavila nove arhivske vire o Marijini romarski cerkvi na Sladki gori, Jaka Lombar je spregovoril o tem, kakšno je mesto gledalca v diskurzu družabnosti v okoljski humanistiki, Dragan Petrevski je predstavil obujanje spomina na zgodovinski dogodek epidemije črnih koz v Jugoslaviji v spletnih medijih v Sloveniji, z uporabo teorije medijskih memov, Rebecca Rose pa je predstavila odnos med materinsko empatijo in materinsko požrtvovalno etiko.

V okviru 9. simpozija je izšla tudi brošura Znanost in okolje: 9. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti: zbornik izvlečkov.

V pričakovanju, da bo naslednji jubilejni 10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti lahko spet potekal v živo, smo se po končanih predstavitev mladi raziskovalci in študentje Podiplomske šole ZRC SAZU javili za sodelovanje v organizacijskem odboru simpozija.

Špela Čonč

Ozadje raziskave (Zakaj zavarovana območja in ekološko kmetijstvo?)

- Zavarovana območja:**
 - odraz ozaveščenosti,
 - odvisnost,
 - svojestven značaj in zahteve,
 - omejitve kmetijstva (zakonodaja),
 - cilji kmetijstva ↔ cilji ZO,
 - trajnostne kmetijske prakse.
- Trajnostne kmetijske prakse**
 - > **ekološko kmetijstvo:**
 - kulturna pokrajina – tradicija,
 - vzrok zavarovanja,
 - skrb za okolje > poceni hrana,
 - skladnost ciljev EK & ZO,
 - spremembe v pokrajini (prostor, ekosistemi),
 - kritični na okolje.

The slide also features several images: a green field with a tree, a landscape with a river, a circular diagram with 'Digital Agriculture' in the center, and a diagram of an 'EKOSISTEM' with a tree and various elements.

Slika 4: Predstavitev Zavarovana območja kulturne pokrajine kot priložnost za krepitev trajnostnih kmetijskih praks (predstavila Anja Trobec).

Mednarodna delavnica o geografiji in trajnosti 2021

Peking, Kitajska, spletni dogodek, 23.–24. 11. 2021

Konec novembra je pretežno po spletu potekala Mednarodna delavnica o geografiji in trajnosti 2021 (*International Workshop on Geography and Sustainability 2021*) z nosilno temo »Geografija v antropocenu – preoblikovanje našega planeta za trajnostni razvoj« (*Geography of the Anthropocene: Transforming our world for sustainable development*). Srečanje sta organizirala Fakulteta za geografijo Pekinške normalne univerze in Kitajsko geografsko društvo, pod okriljem Komisije za prihodnost Zemlje Mednarodne geografske zveze (*IGU Commission on Geography for Future Earth*) ter s sodelovanjem še sedmih komisij in ene delavne skupine Mednarodne geografske zveze (IGU).

Delavnica je bila organizirana v letu, ko je svet »zašel s poti« glede dosega 17 ciljev trajnostnega razvoja v letu 2030, že dve leti prej pa smo v Globalnem poročilu o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev Medvladne platforme o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (*Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (2019); <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>) lahko prebrali, da so se naravni viri v zadnjega pol stoletja močno skrčili. Namen srečanja je zato bil predstaviti primere geografskih raziskav in znanja za trajnejšo prihodnost, kot tudi prepoznati »kritična« raziskovalna področja na področju geografije in trajnosti. Srečanja se je udeležilo blizu 600 udeležencev iz štiridesetih držav, ki so lahko izbirali med 10 sekcijami, na katerih je bilo predstavljenih 92 referatov, in več plenarnimi predavanji, tudi predsednika IGU Michaela Meadowsa. Pri slednih je bila glede reševanja izzivov na področju trajnosti kot ključna izpostavljena interdisciplinarnost geografije. Vsaka od sodelujočih IGU komisij je imela organizirano svojo tematsko sekcijo povezano s trajnostjo: Degradacija zemljišč in trajnostni razvoj (v organizaciji *IGU Commission on Land Degradation and Desertification*), Geografsko modeliranje, velike baze podatkov in trajnostni razvoj (*IGU Modeling Geographical Systems Commission*), Geografija in trajnost za raziskovalce na začetku kariere (*IGU Young and Early Career Geographers Working Group on Geography and Sustainability*), Vodni viri za trajnostni razvoj (*IGU Commission on Water Sustainability*), Geografija kmetijstva in trajnostni razvoj (*IGU Commission on Agricultural Geography and Land Engineering*), Trajnostni razvoj in zmanjševanje ogroženosti zaradi naravnih nesreč (*IGU Commission on Hazard and Risk*), Raba zemljišč in trajnostni razvoj, Urbanizacija in trajnostni razvoj (oboje *IGU Commission on Land Use and Land Cover Change*) ter Dediščina in trajnostni razvoj (*IGU Commission on Geoheritage*).

Izbrani prispevki bodo objavljeni v posebni izdaji revije *Geography and Sustainability* (<https://www.journals.elsevier.com/geography-and-sustainability>), ki je uradna revije IGU Komisije za prihodnost Zemlje.

Matija Zorn

5. letna konferenca Mednarodne zveze za znamčenje prostora IPBA (*International Place Branding Association*)

Barcelona, Španija, 8.–10. 12. 2021

Na konferenci smo se po enem letu premora zaradi zaostrenih zdravstvenih razmer znova zbrali raziskovalci, svetovalci in odločevalci s področja znamčenja prostora. Na tridnevni konferenci smo v okviru doktorskega kolokvija najprej mlajši raziskovalci predstavili svoje raziskave, ki jih opravljamo na doktorskem študiju (slika). Doktorski kolokvij je bil izvrstna priložnost za promocijo raziskav, izmenjave mnenj in kritični pretres tako teoretskih kot tudi empiričnih raziskovalnih izhodišč. Prvi večer konference je bil namenjen mreženju udeležencev ter ogledu zunanosti (še) nedokončane cerkve Svete Družine (*Sagrada Familia*).

ERIK LOGAR

Slika: Mladi raziskovalci so pred upravnim odborom Mednarodne zveze za znamčenje prostora IPBA predstavili doktorske naloge.

Naslednja dneva konference sta bila razdeljena na številne tematske sklope predavanj. Posamezni sklopi so bili namenjeni izmenjavi praktičnih izkušenj, reševanju zagat pri vzpostavljanju ter upravljanju teritorialnih blagovnih znamk, predstavitev rezultatov raziskav, obravnavi teoretsko-metodoloških izhodišč ter celo razmisleku o vlogi umetnosti na tem področju. Konferenca se je sklenila z javno razpravo o nadaljnjem razvoju Mednarodne zveze za znamčenje prostora IPBA.

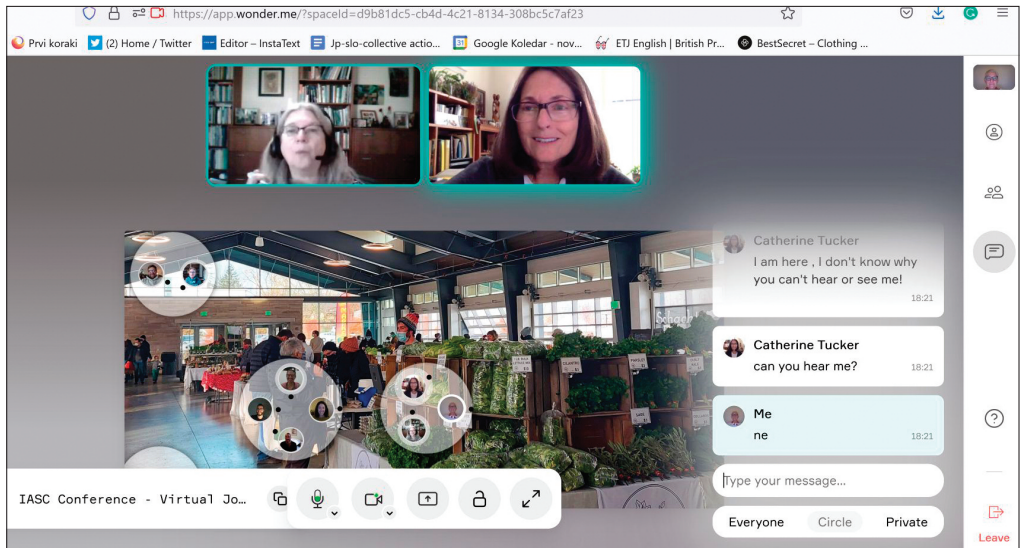
Konferenca se je kljub zaostrenim zdravstvenim razmeram udeležilo okoli 80 udeležencev z vsega sveta. Tematsko raznolika predavanja, številne predstavitve raziskav in dobra obiskanost družabnih dogodkov so dokaz, da je področje raziskovanja zanimivo in aktualno. Naslednja konferenca bo jeseni 2022 v Aix-en-Provence v Franciji.

Erik Logar

Virtualna konferenca Mednarodnega združenja za preučevanje skupnega (*International Association for the Study of the Commons – IASC*)

Spletni dogodek, 9. 12. 2021

9. decembra je potekala konferenca Mednarodnega združenja za preučevanje skupnega (*International Association for the Study of the Commons – IASC*). Rdeča nit konference je bila, kot pove njen naslov, »Prehransko skupno v Evropi in drugod« (*Food Commons in Europe and Beyond*), vloga hrane kot skupnega. Poleg združenja IASC sta bili v organizacijo vključena še inštitut Dirpolis iz *Scuola Universitaria Superiore Pisa*, Italija in Ostrom Workshop, ki deluje na *Indiana University* v ZDA.

Slika: Spletne konference ne morejo ustrezno nadomestiti srečan v živo, in sicer zlasti zaradi popolne odsotnosti neformalnega druženja. Program omenjene konference je potrebo po družabnosti več kot dostojno zapolnil z aplikacijo Wonder (<https://www.wonder.me/>), v kateri obiskovalci krožijo med različnimi skupinami obiskovalcev in komunicirajo z zvokom in sliko znotraj majhnih skupin.

Debate o sodobni prehranski politiki se osredotočajo na dve ključni paradigmi, in sicer kako hrano vrednotiti in kako jo upravljati. Namen konference je bilo v debato pripeljati koncepte skupnega, sodobne prehranske iniciative in prehranske sisteme, ki zagovarjajo celovit in večdimenzionalen pogled na kmetijsko-živilski sektor. Cilj enodnevnega dogodka je bil spodbuditi razprave o vrednotenju, zagotavljanju in uporabi hrane kot skupnega. V prehranskih sistemih skupno igra pomembno vlogo, in sicer kot vložek (tj. semena, zemlja, voda, znanje) in rezultati (hrana, kisik, rodovitnost prsti, pokrajina). Prehransko skupno obsega naravne in kulturne vire (materialne in nematerialne), ki so v skupni lasti, vključno s tradicionalnimi ustanovami z večstoletno tradicijo ter na novo razvijajočimi se in zelo inovativnimi oblikami skupnega upravljanja.

Konferenca, sestavljena iz 9 plenarnih predavanj v realnem času in 5 sekcij z video predstavitvami (vnaprej posnetih predavanj), je ponudila primere prehranskega dobrega ter zagotovila edinstven forum za predstavitev širokega spektra raziskav s področja »hrana kot skupno« in posledic prehranskih politik. Sodelujoči smo iskali in podajali razlage ter sistematizirali različne vidike razumevanja hrane kot skupnega.

Avtorica tega zapisa sem v okviru sekcije *Spremenjeni prehranski diskurzi: teritoriji skupnega* predstavila predavanje z naslovom *Razvoj skupnega med upravljavskimi izzivi in priložnostmi za upravljanje kulturnih pokrajin na primerih z Japonske in iz Slovenije*. Predavanje, pod katerega so se podpisali še kolegi z ZRC SAZU Geografskega inštituta Antona Melika (dr. Mateja Šmid Hribar in dr. Matija Zorn) in z Inštituta za globalne okoljske strategije z Japonske (*The Institute for Global Environmental Strategies* dr. Keiko Hori in dr. Osamu Saito), je prineslo rezultate bilateralnega projekta ARRS (oznaka projekta ARRS-MS-BI-JP-JR-Prijava/2018/31).

Mimi Urbanc